

Tematické okruhy ke státní závěrečné magisterské zkoušce

Sociální politika

NMgr. studijní program

Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

1. a) **Pojem sociální politika**
b) **Geneze solidarity v sociální politice** (rodová solidarita – patriarchální paternalismus – antický paternalismus – charita a chudinská péče – dokumenty péče o chudé – osvícenství – svépomocná solidarita – institucionalizovaná solidarita – geneze sociálního pojištění – sociální politika ve 20. století)
2. a) **Systém sociálního pojištění a jeho principy** (specifika systému – podsystemy – sociální události – principy a jejich vymezení)
b) **Liberalismus v sociální politice** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
3. a) **Pojem hmotná a sociální nouze**
b) **Sociální stát** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
4. a) **Pojem sociální událost**
b) **Paternalismus v sociální politice** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
5. a) **Subjekt sociální politiky** (definice – typologie a vymezení role jednotlivých subjektů – vztahy mezi subjekty a principy spolupráce)
b) **Typologie sociálních dávek a podmínky pro jejich přiznání** (typy dávek a jejich definice – příklady – podmínky pro jejich přiznání – zásady poskytování)
6. a) **Objekt sociální politiky** (definice a typologie subjektů – pečování vs. stimulace objektu – přiměřenost sociální ochrany)
b) **Nemoc jako sociální událost** (definice – typologie – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
7. a) **Předmět sociální politiky** (definice – charakter předmětu – prevence – terapie – rehabilitace – reintegrace)
b) **Zdroje sociální politiky** (náklady na sociální politiku – stát jako nositel nákladů – kraj/obec jako nositel nákladů – zaměstnavatel a účastník systému jako nositel nákladů – způsoby financování sociální politiky)
8. a) **Náklady na sociální politiku** (typy nákladů, jejich výše a vzájemné vztahy mezi nimi)
b) **Rodinná politika** (vymezení sociální události – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
9. a) **Územně samosprávních celky** jako subjekty sociální politiky (typy – charakteristika – principy fungování – dvojí působnost – sociální agendy)
b) **Zdravotní postižení jako sociální událost** (vymezení sociální události – modely zdravotního postižení – důsledky sociální události – strategie řešení – inkluze vs. integrace – nástroje řešení)
10. a) **Nestátní neziskové organizace jako subjekty sociální politiky** (typologie – rysy – význam (přínos) – financování – příklady)
b) **Zdravotní politika** (definice zdraví – úroveň péče o zdraví – veřejné vs. individuální zdraví – důsledky poruchy zdraví – strategie řešení – nástroje řešení)

11. a) **Mezinárodní organizace jako subjekty sociální politiky** (vymezení – typy – role – příklady)
b) **Životní a existenční minimum** (definice – právní úprava – účel)
12. a) **Celostátní základní systémy sociální politiky** (typologie – charakteristika – účel)
b) **Nezaměstnanost jako sociální událost** (vymezení sociální události – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
13. a) **Ochrana zájmů nezaopatřeného dítěte** (definice – systém ochrany – funkce – nástroje)
b) **Geneze lidských práv** (pojetí lidských práv – fáze ve vývoji lidských práv – klíčové lidskoprávní dokumenty (příklady) – současnost – lidská práva v kontextu sociální politiky – možnosti ochrany lidských práv)
14. a) **Státní sociální podpora** (specifika systému – principy – sociální události – typy dávek – financování)
b) **Vzdělávací politika státu** (definice výchova vs. vzdělávání – dostupnost vzdělání – ohrožené skupiny – strategie jejich podpory – vzdělání a sociální vyloučení)
15. a) **Systém sociální pomoci** (specifika systému – principy – sociální události – typy dávek – financování)
b) **Sociální dezintegrace jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
16. a) **Doplňkové systémy sociální ochrany** (definice – význam – uplatnění – vztah k základním systémům – příklady využití doplňkovosti)
b) **Cíle a funkce sociální politiky** (znaky sociálně politických cílů – cílová a instrumentální sociální politika – obecný cíl sociální politiky – sociální práva člověka – aktuálně platné dokumenty o lidských právech)
17. a) **Nástroje sociální politiky** (definice – typologie nástrojů – typologie dávek – peněžité dávky – věcné dávky – sociální služby – podmínky pro přiznání dávek)
b) **Nestátní ziskové organizace jako subjekt sociální politiky** (definice – role – možné příklady sociálních aktivit)
18. a) **Způsoby financování sociální politiky** (možné regulace peněžních toků – vymezení – příklady)
b) **Sociální politika EU** (geneze sociální politiky EU – Charta základních sociálních práv pracujících – Maastrichtská a Amsterodamská smlouva – Zelená a bílá kniha – Lisabonská strategie – Obnovená sociální agenda – současná podoba sociální politiky EU)
19. a) **Solidarita jako princip sociální politiky** (formy – účel – nositelé – regulace a podněcování k solidaritě)
b) **Mezinárodní dokumenty o lidských právech** (příklady v ČR ratifikovaných dokumentů a jejich popis – způsoby jejich promítnutí do českého právního řádu)
20. a) **Trendy v sociální politice** (tendence ve vývoji sociální politiky – trendy – jejich význam a cíl – perspektivy dalšího vývoje)
b) **Chudoba jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
21. a) **Stát jako subjekt sociální politiky** (postavení a význam – role – mechanismy vlivu – odpovědnost)
b) **Stáří jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
22. a) **Systémy sociální prevence** (účel – typologie – charakteristika)
b) **Sociální služby** (vymezení – typologie – subjekt a objekt – novela zákona o sociálních službách)

DOPORUČENÁ STUDIJNÍ LITERATURA

Koldinská, K., Tomeš, I., & Křepelka, F. (2017). *Sociální právo EU* (3rd. ed.). Wolters Kluwer.

Krebs, V., & Durdisová, J. (2015). *Sociální politika* (6th ed.). Codex Bohemia.

Rákosník, J., & Tomeš, I. (2012). *Sociální stát v Československu: právně-institucionální vývoj v letech 1918-1992*. (1st ed.). Auditorium.

Šámalová, K., Vojtíšek, P., & . (2021). *Sociální správa: Organizace a řízení sociálních systémů*. (1st ed.). Grada Publishing.

Tomeš, I. (2010). *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. (1st ed.). Portál.

Tomeš, I. (2011). *Obory sociální politiky*. (1st ed.). Portál.

Tomeš, I. (2014). *Sociální právo České republiky*. (1st ed.). Linde Praha

relevantní legislativa